
Łukowisko, st. V, gm. Międzyrzec Podlaski, woj. lubelskie, AZP 59-83/13

Informator Archeologiczny : badania 33, 144-145

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

W wykopie XXXVII a, na linii północ-południe odkryto dalsze relikty kamiennej konstrukcji (gorzej zachowane od poprzednich) najprawdopodobniej po fundamencie pod bliżej nieokreśloną budowlę drewnianą. Fundament ten zachował się jednak w bardzo złym stanie. Ze względu na to, że zalegał bardzo płytko pod powierzchnią ziemi, był przez dłuższy czas niszczone przez głębokie orki. Według obecnego stanu badań zachowała się tylko jego część wschodnia (na linii północ-południe; wykopy XXXV i XXXVII). Biorąc pod uwagę usytuowanie reliktyw tego fundamentu w stosunku do kościoła cysterskiego, najprawdopodobniej łączyć go należy z początkowym stadium budowy wschodniego skrzydła klasztoru, być może z kapitularem. Ze względu na jego stan zachowania bliższe informacje będzie można uzyskać dopiero po dalszych badaniach.

W trakcie eksploracji poszczególnych wykopów wydobyto też wiele fragmentów ceramiki naczyniowej (w tym wspomniane wyżej całe naczynie), kości zwierzęcych, narzędzia z poroża itp. Znalaziono też srebrny pierścionek z bursztynowym oczkiem, dwa brakteaty guziczkowate i inne.

Materiały i dokumentacja z badań przechowywane są w Ekspedycji „Łekno” przy Instytucie Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Materiały z badań publikowane są m.in. w „Studiach i materiałach do dziejów Pałuk”, red. A.M. Wyrwa, Poznań 1989-2000, t. 1-3; patrz też [www:http://historia.amu.edu.pl/lekno](http://historia.amu.edu.pl/lekno).

Badania będą kontynuowane i rozszerzone w kierunku na północ od obiektów sakralnych i na obszar podgrodzia – stanowisko Ł4 i „przystani” – stanowisko T2 („przystań” na podstawie badań dendrochronologicznych datuje się na połowę XIII wieku).

LUBNO, st. 4, gm. Dynów, woj. podkarpackie, AZP 108-78/4

- osada pradziejowa, wczesnośredniowieczna

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone w sierpniu i wrześniu przez mgr Izabelę Mianowską (autorka sprawozdania, Usługi Archeologiczne Izabela Mianowska, Kraków). Finansowane przez Telekomunikację Polską S.A. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 40 m².

Stanowisko leży na krawędzi terasy nadzalewowej rzeczki Łubienki. Badania prowadzono w związku z układaniem kabla światłowodowego. Wykonano wykop długości 40 m i szerokości 1 m, w którym nie zarejestrowano żadnych obiektów bądź materiałów zabytkowych.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w urzędzie Podkarpackiego WKZ z/s w Przemyślu. Badania nie będą kontynuowane.

LUKOWISKO, st. V, gm. Międzyrzec Podlaski, woj. lubelskie, AZP 59-83/13

- ślady osadnictwa z okresu mezolitu
- kultura łużycka – EB-WEŻ
- ślady osadnictwa z młodszego okresu przedrzymskiego
- osada z okresu rzymskiego
- osada z okresu wczesnego średniowiecza (VI-VII w., VII-VIII w., VIII-IX w., XII-XIII w.)
- ślady osadnictwa z okresu późnego średniowiecza

Badania prowadził mgr Mieczysław Bienia, finansował WKZ w Lublinie. Pierwszy sezon badań.

Badania prowadzone w dniach 1-11 września miały charakter ratowniczy, w związku ze zniszczeniami spowodowanymi nielegalną wybiórką piachu. Była to kontynuacja badań ratowniczych prowadzonych w roku 1996. Przebadano 4,5 ara w trzech połączonych ze sobą wykopach badawczych, założonych na wschód od piaskowni. We wszystkich wykopach pod humusem znajdowała się warstwa kulturowa związana z osadą wczesnośredniowieczną. W wykopach badawczych wydzielono 219 obiektów osadniczych, w tym 109 dołków posłupowych, 88 jam osadniczych (w tym jamy zasobowe), 11 obiektów o charakterze mieszkalnym, 6 późnorzymskich prostokątnych palenisk oraz

4 zaciemnienia. W przypadku części dołków posłupowych oraz jam osadniczych widoczny jest ich związek z obiektami mieszkalnymi, będącymi śladami wczesnośredniowiecznej zabudowy naziemnej i półziemiankowej. Szczególnie interesująco przedstawiały się obiekty mieszkalne nr 3, 82, 96 i 166 datowane na VI-VII w. oraz 4 i 57 datowane na IX-X w., które uchwycono wraz z towarzyszącymi im jamami zasobowymi i układem dołków posłupowych. Zespoły obiektów wczesnośredniowiecznych uzupełniały pojedyncze obiekty jamowe i paleniska związane z okresem rzymskim (kultura przeworska) oraz późnośredniowieczne jamy osadnicze. Pośród materiału zabytkowego w postaci fragmentów ceramiki, krzemieni oraz polepy znajdował się też datowany na mezolit oraz epokę brązu (kultura łużycka), nie wyznaczał on jednak chronologii żadnego z odsłoniętych obiektów.

Badania na tym stanowisku powinny być w przyszłości kontynuowane.

MIERZYN, st. 30 (w granicach administracyjnych Szczecina), woj. zachodniopomorskie, AZP 30-05/45

- ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- osada ludności kultury łużyckiej (schyłek epoki brązu – wczesna epoka żelaza)
- osada z okresu wczesnego średniowiecza

Badania archeologiczne prowadzili mgr mgr Marek Dworaczyk, Krzysztof Kowalski. Finansował Inwestor – Domy Towarowe „Casino” Sp. z o.o. Prace przeprowadzono w latach 1998-1999.

Badania miały charakter ratowniczy i przeprowadzono je w związku z budową „Zespołu Handlowo-Usługowego” przy ul. Ku Słońcu w Szczecinie. Teren inwestycji częściowo objęty był strefą „W.II” ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych.

W wyniku przeprowadzonych prac przebadano 24 obiekty. Grupowały się one w dwóch skupiskach. Pierwsze znajdowało się w części środkowej zasięgu strefy ochrony archeologiczno-konserwatorskiej w ramach inwestycji. Związane było z osadnictwem ludności kultury łużyckiej. Drugie zlokalizowano w części południowej zasięgu strefy „W.II” w granicach terenu budowy. Były to głównie pozostałości osadnictwa z okresu wczesnośredniowiecznego, rzadziej starszego (związane z kulturą łużycką lub ogólnie starożytnie). Pojedynczy ślad osadnictwa, w postaci fragmentów ceramiki, wiąże się z kulturą pucharów lejkowatych. Zarejestrowano go na wtórnym złożu, w jednym z obiektów wczesnośredniowiecznych. Z osadnictwem ludności kultury łużyckiej związanych jest 8 obiektów (6 ze skupiska pierwszego i 2 ze skupiska drugiego). Były to niewielkie jamy oraz jedno płytkie, otwarte palenisko. Niewielką ilość fragmentów ceramiki łużyckiej zarejestrowano poza obiektami. Występowały one w spągu warstwy próchnicznej, w bezpośrednim sąsiedztwie źródeł nieruchomości oraz w dwóch obiektach wczesnośredniowiecznych. Wstępna analiza ceramiki wykazuje, iż przynajmniej część obiektów chronologicznie wiąże się ze schyłkiem epoki brązu – wczesną epoką żelaza. Znikoma liczba źródeł nieruchomości, ich koncentracja na niedużym, przestrzennie izolowanym obszarze oraz brak śladów wskazujących na istnienie wykształconej warstwy kulturowej sugerują, że odkryte relikty osadnictwa łużyckiego stanowią pozostałość obozowiska. Ślady osadnictwa z okresu wczesnośredniowiecznego wystąpiły wyłącznie w skupisku południowym, gdzie reprezentowało je kilka obiektów. Część z nich charakteryzowała się dużymi rozmiarami i silnie wydłużonym kształtem w partii stropowej. W przekroju pionowym były płytkie. Zazwyczaj miały wyodrębnione paleniska. Interpretować je można jako otwarte paleniska lub częściowo zagłębione, naziemne obiekty mieszkalne wzniesione w konstrukcji zrębowej, plecionkowej, bądź jako pozostałości szałasów o lekkiej konstrukcji drewnianej wspartej bezpośrednio na ziemi. Podobnie jak w przypadku osadnictwa związanego z kulturą łużycką, nie stwierdzono wykształconej wczesnośredniowiecznej warstwy osadniczej ani poziomu występowania źródeł ruchomych w ramach warstw naturalnych. Z wypełnisk obiektów wyeksplorowano liczne fragmenty ceramiki. W 2 obiektach znaleziono fragmenty noży